

Ulrika Dagård
0734 – 15 09 30
ulrika.dagard@lund.se

Utvärdering Lundaförslaget

Dnr KS 2019/0819

Inledning

Lunds kommunfullmäktige beslutade 2016-12-20 Dnr KS 2016/0572 att ge kommunkontoret i uppdrag att införa e-förslag, benämnt Lundaförslaget under en försöksperiod om två år mellan åren 2017-2019, att Lundaförslaget ersätter medborgarförslag, samt att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utvärdera Lundaförslaget efter tvåårsperioden.

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut implementerades Lundaförslaget maj 2017 och ersatte medborgarförslag. Syftet med Lundaförslaget är att Lunds kommuninvånare på ett enkelt sätt kan lämna förslag och idéer som sedan, beroende av om förslaget får 100 stöttningar, lämnas vidare för politisk beredning. Gränsen för 100 stöttningar har en kvalitetssäkrande funktion och bidrar till att säkerställa att det aktuella förslaget är intressant för fler kommuninvånare än enbart förslagsställaren. Det finns även en kommentarsfunktion som gör att andra kan kommentera ett lämnat förslag vilket möjliggör debatt och idéutbyte om enskilda förslag medborgarna sinsemellan.

Utvärdering av Lundaförslaget

Utvärdering av Lundaförslaget har till syfte att utvärdera Lundaförslagets funktion och process mellan åren 2017 – 2019. Utvärderingen innehåller bland annat en genomgång av vilka förslag som har lämnats och utfallet av förslagen, den övergripande processen, regelverket för att publicera Lundaförslag, om gränsen för 100 stöttningar uppfyller sitt syfte, kommentarernas funktion, med mera. Utvärderingen ska också lämna förslag på om Lundaförslaget bör permanentas som ett verktyg för medborgarna att utöva inflytande på utvecklingen av Lunds kommun.

Lämnade Lundaförslag

Lundaförslaget implementerades i slutet av april 2017 och från och med den 18 september 2019 har det totalt publicerats 387 Lundaförslag varav 87 har uppnått 100 stöttningar. Av dem är 7 godkända, 12 besvarade och 20 är avslagna av en politisk nämnd. 38 stycken väntar på att bli behandlade i en nämnd och 300 har inte uppnått 100 stöttningar. Det innebär att tre fjärdedelar av inlämnade förslag har avslutas på grund av antalet otillräckliga stöttningar.

145 stycken inlämnade förslag har inte publicerats. Främsta anledningen är att medborgarcenter har bedömt att förslaget är en synpunkt eller att det redan finns ett liknande Lundaförslag som har lämnats under de senaste 12 månaderna.

Fig 1. Totala antalet publicerad Lundaförslag till och med 18 september 2019

Totalt:	387	100 %
Godkända:	7	1,8 %
Avslagna:	20	5,2 %
Inväntar ställningstagande:	38	9,8%
Röstning pågår:	10	2,6 %
Besvarade:	12	3,0 %
Avslutade utan åtgärd:	300	77,6 %

Fig 2. Genomsnitt per månad av inkomna Lundaförslag 2017-2019

År:	2017	2018	2019
Antal:	122	154	111
Genomsnitt/månad:	15,3	12,8	12,3

Lundaförslaget implementerades i slutet av april 2017 och under de följande 8 månaderna publicerade 122 förslag med ett genomsnitt av 15,3 förslag per månad. Under 2018 lämnades 154 förslag med ett genomsnitt av 12,8 förslag per månad. Under 2019 har det hittills (18 september) lämnats 111 Lundaförslag med ett genomsnitt av 12,3 förslag per månad.

Kategorier

I tabellen nedan finns de Lundaförslag med 100 stöttningar eller fler, kategoriserade utifrån kommuners verksamheter. Ett flertal förslag berör flera kategorier och har placerats i den kategori som anses vara mest relevant. I kategorin övrigt finns i nuläget bara ett förslag som tar upp frågan om hur kommunen hanterar sina resurser och kommunens besparingar.

Fig 3. Kategorier för Lundaförslag med mer än 100 stöttningar

Kategorier	Antal förslag	Godkända	Besvarade	Avslagna	Inväntar ställningstagande
Detaljplaner	2			2	
Flykting- och invandrarfrågor	2	1			1
Fritidsaktiviteter	11		3	3	5
Fritidsverksamhet	12			5	7
Gator, trafik och planering	19		4	4	11
Grundskola	1				1
Kommunledning	1				1
Kultur	4	1		1	2
Miljöfrågor	6	1	4		1
Parker och naturområden	10	4		1	5
Renhållning	3			2	1
Tillgänglighet	1				1
Äldre, stöd och vård	3			2	1
Övrigt	2		1		1
Totalt	77	7	12	20	38

Flertalet av de Lundaförslag som har fått 100 stöttningar eller fler berör främst trafikplanering med fokus på cykelvägar, busshållplatser, parkeringar, med mera, fritidsverksamhet rörande sportcentrum och parker och naturområden. Många av dessa förslag handlar om utveckling av cykelleder, fritidsaktiviteter, hundrastplatser i någon av Lunds fyra tätorter.

Lundaförslag med mer än 100 stöttningar

Godkända Lundaförslag

Utav de 39 förslag som till och med den 18 september 2019 har behandlats i en politisk nämnd har sju förslag godkänts. Sex har godkänts av tekniska nämnden och ett av kommunstyrelsen. Godkänt innebär att nämnden har beslutat att genomföra förslaget. Det finns inte något samband mellan antalet stöttningar i förhållande till om förslaget blir godkänt eller inte. Fler stöttningar ökar inte sannolikheten för att förslaget ska bli godkänt. Genomsnittet stöttningar bland majoriteten av de godkända förslagen är det samma som genomsnittet stöttningar av de avslagna förslagen. Det tyder på att det är andra faktorer som avgör varför ett förslag godkänns.

Bland de godkända förslagen så fanns det bara två stycken som hade betydligt högre antal stöttningar än de övriga. Ett berörde frågan om åldersuppgaderade asylsökande barns boendesituation och det andra föreslog att all kommunal verksamhet ska sluta använda flaskvatten.

Fig 4. Godkända Lundaförslag

Förslag:	Nämnd	Röster:	Kommentarer:
En till hundrastgård i Södra Sandby	Tekniska nämnden	124	27
Märk ut Gråbrödraklostrets klosterkyrka när Klostergatan läggs om	Tekniska nämnden	115	3
Avstå från flaskvatten	Kommunstyrelsen	676	3
Motionsspår intill Hardebergaspåret	Tekniska nämnden	117	2
Utegyms till Stångby	Tekniska nämnden	238	20
Hundrastplats på Kobjer	Tekniska nämnden	134	7
Låt åldersuppgraderade asylsökande barn få bo kvar	Kommunfullmäktige	677	113

Besvarade Lundaförslag

12 Lundaförslag har blivit besvarade. Besvarade Lundaförslag innebär att nämnden varken har godkänt eller avslagit förslaget utan avser att följa upp eller att utreda förslaget vidare.

Fig 5. Besvarade Lundaförslag

Antal förslag:	Kategorier:	Exempel:	Genomsnitt röster:	Genomsnitt kommentarer:
3	Fritidsaktiviteter	Utegyms, Stångby on Ice, Scen i Veberöd	220	11
4	Gator, trafik och planering	Minska mängden busstrafik, belysning längs cykelvägen, bättre bussförbindelser t/f Genarp	232	40
4	Miljö	Vegetariska dagar i skolan, mer digitala möten fler träd i kommunens tätorter	333	32
1	Övrigt	Flagga med skånska flaggan på Stortorget	146	17

Flertalet av de besvarade förslagen berör områden i medborgarnas omedelbara närhet. Förslagen inom kategorien miljö har genererat många stöttningar och kommentarer, vilket visar på att det är en viktig och aktuell fråga för medborgarna.

Lundaförslag med avslag

20 Lundaförslag har avslagits. Lundaförslag med avslag innebär att nämnden har beslutat att avslå förslaget och att inte genomföra det.

Fig. 6 Lundaförslag med avslag

Antal förslag:	Kategorier:	Exempel:	Genomsnitt röster:	Genomsnittskommentarer:
10	Fritidsaktiviteter	Skatepark, plaskdamm, spelens hus i Lund	197	9
5	Gator, trafik och planering	Säker promenadstig, belysning i centrala Lund, busskur vid Utmarksvägen	137	4
1	Kultur	Stöd för projektet "oasens kulturverkstad"	183	5
1	Miljö	Fyrverkeriförbud	161	6
1	Renhållning	Fler papperskorgar	100	10
2	Äldre, stöd och vård	Grattis bussresor 70+. Personcentread vård	139	16

Avseende de Lundaförslag som har avslagits får de placerade i kategorin fritidsaktiviteter flest stöttningar. Orsaken kan vara på att personen som har lämnat förslaget har tillgång ett nätverk för att sprida förslagens idé.

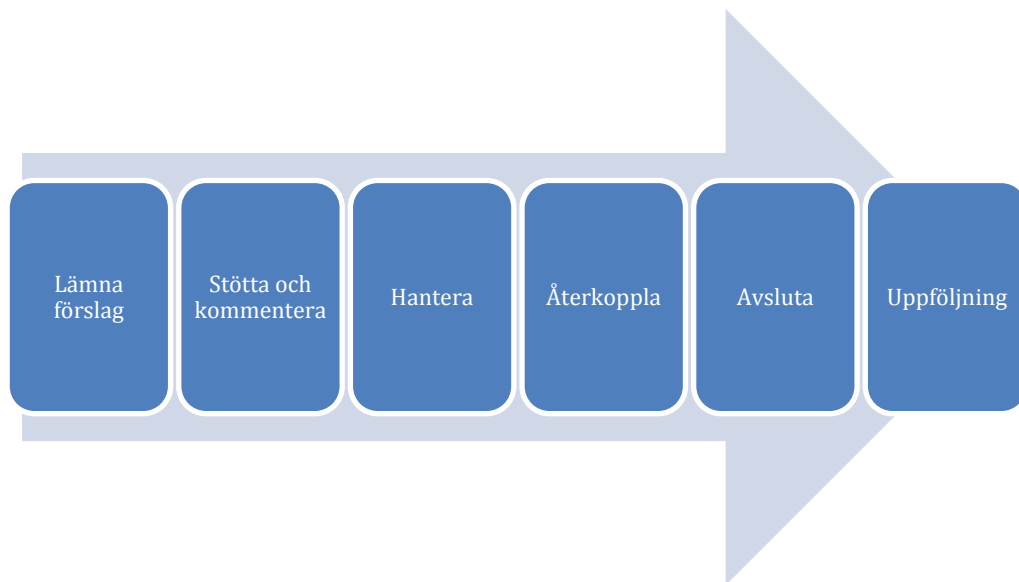
Bedömning

Som framgår ovan berör de förslag som får över 100 stöttningar främst områden inom tekniska och kultur- och fritidsnämnden ansvarsområden såsom trafikplanering med fokus på cykelvägar, busshållplatser, parkeringar, med mera, samt fritidsverksamhet rörande sportaktiviteter och parker och naturområden. Många av dessa förslag handlar om utveckling av cykelleder, fritidsaktiviteter, hundrastplatser i någon av Lunds fyra tätorter.

Lundaförslaget har främst marknadsförts i samband med implementeringen i slutet av april 2017 genom Lunds kommuns olika kanaler för kommunikation såsom webb, sociala medier och pressmeddelanden. En film producerades också för visning på lund.se samt vykort trycktes upp för spridning på medborgarcenter, medborgarkontor, bibliotek, med flera kommunala inrättningar. Trots att Lundaförslaget inte har marknadsförts ytterligare, förutom ständig exponering på kommunens webbplats första sida, tycks

inlämnade Lundförslag har etablerats på en nivå mellan 12-13 inlämnade förslag per månad. Det tyder på att invånare känner till Lundaförslaget och att verktyget fungerar som en kanal för invånare att vara med och påverka utvecklingen av kommunen.

Lundaförslagets process

Lämna Lundaförslag

Alla som är folkbokförda i Lund oavsett ålder kan lämna ett Lundaförslag, stötta och vara med och diskutera ett Lundaförslag. Förslag som lämnas ska handla om Lunds kommuns verksamheter, det vill säga de områden kommunen beslutar om. I förslaget ska anges idén eller åtgärden, vad invånaren önskar att kommunen ska utveckla, åtgärda eller förbättra och varför. Förslagslämnaren måste registrera sig och lämna namn och adress. Det är inte möjligt att lämna ett förslag och vara anonym.

Lundaförslag lämnas via en e-tjänst som finns på kommunens webbplats för att sedan publiceras på samma webbplats. För den som inte har tillgång till internet finns det även möjlighet att lämna förslag via post eller via kommunens medborgarcenter, medborgarkontor eller bibliotek. Vid cirka fem tillfällen, under den period Lundaförslaget har existerat, har Lundaförslag lämnats via brev eller telefonsamtal, vilket visar att majoriteten av förslagslämnarna nyttjar e-tjänsten.

Medborgarcenter ansvarar för att kontrollera inlämnade Lundaförslag innan de publiceras. I det ingår att undersöka om förslagslämnaren är folkbokförd i Lund samt bedöma om förslaget är ett Lundaförslag och om det ska publiceras.

Reglerna för att lämna ett Lundaförslag och om det ska publiceras är följande enligt KF beslut 2016-12-20 § 302:

- Förslaget ska handla om kommunens verksamhet, det vill säga som kommunen har möjlighet att besluta om till exempel stadsplanering, miljö, turism, näringsliv, socialtjänst, äldreomsorg, barnomsorg och skola samt kultur- och fritidsverksamhet, med mera.
- Förslag kan lämnas på svenska, engelska och nationellt minoritetsspråk (finska, romani, meänkieli, samiska och jiddish). Än så länge har Lundaförslag enbart lämnats på svenska.
- Förslag som strider mot gällande lagstiftning, kan härledas till enskilda personer eller på annat sätt är kränkande kommer inte publiceras.
- Förslag som redan har lämnats publiceras inte igen inom en tolv månadersperiod.
- Lunds kommun förbehåller sig rätten att bestämma vad som publiceras.
- Publicering av personuppgifter regleras enligt personuppgiftlagen, PUL.

Bedömning av att lämna Lundaförslag

Överlag fungerar strukturen för att lämna och publicera ett Lundaförslag bra. Dock har följande problem identifierats:

- Medborgarcenter har stundtals haft svårt att bedöma om ett Lundaförslag är en synpunkt, felanmälan eller ett Lundaförslag. Tydligare bedömningskriterier behöver arbetas fram för att förenkla bedömningen och i det ingår att uppdatera Lundaförslagets regelverk.
- Det har även varit svårt för invånarna att orientera sig i kontakten med kommunen, huruvida om den idé de vill lämna är en synpunkt, felanmälan eller Lundaförslag. Webbsidorna som berör Lundaförslaget behöver arbetas om för att vägleda invånarna bättre och i det ingår också att uppdatera och kommunicera Lundaförslagets regelverk.
- Beroende på e-tjänstens utformning så har det funnits problem för medborgarcenter att bedöma om ett snarligt Lundaförslag har varit publicerat de senaste 12 månaderna. Problemet ska åtgärdas genom att förslagen kategoriseras och på så sätt blir sökbara.
- Lundaförslag har lämnats med syfte att ompröva nyligen fattade nämndbeslut. Lundaförslaget ska inte vara ett verktyg för det ändamålet. Därför bör en 12-månaders gräns införas innan det är möjligt att lämna ett Lundaförslag som berör ett

fattat beslut i en nämnd, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Fattade beslut i nämnderna, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige kan även överklagas genom särskild lagstiftning eller genom laglighetsprövning enligt kapitel 13 i kommunlagen.

- Lundaförslag har lämnats som berör personalfrågor och kommunens egna interna organisation. Lundaförslaget är inte ett verktyg för personalen, utan andra kanaler finns att tillgå för synpunkter på kommunens interna organisation. Dock är det möjligt att lämna ett Lundaförslag som berör politikens organisation.

Bedömning av Lundaförslagets regelverk för att lämna förslag

Med utgångspunkt från ovanstående analys av processen för att lämna Lundaförslag bör regelverket för att lämna ett Lundaförslag uppdateras till följande:

- Lundaförslag som lämnas ska handla om kommunens verksamhet såsom stadsplanering, miljö, turism, näringsliv, socialtjänst, äldreomsorg, barnomsorg och skola samt kultur- och fritidsverksamhet.
- Lundaförslag kan lämnas på svenska, engelska och nationellt minoritetsspråk (finska, romani, meänkieli, samiska och jiddisch).
- Lunds kommun förbehåller sig rätten att besluta om vilka förslag som ska publiceras eller inte.
- Publicering av personuppgifter regleras av GDPR.

Lundaförslag publiceras inte om:

- Lundaförslaget bedöms vara en felanmälan. Det hanteras då istället via kommunens system och rutiner för felanmälan.
- Lundaförslaget bedöms vara en synpunkt. Det hanteras då istället via kommunens system och rutiner för synpunktshantering.
- Lundaförslaget berör andra demokrati- och påverkansprocesser såsom samråd avseende PBL. Förslag lämnas då i samband med samrådet. Ett undertecknat yttrande ska lämnas till stadsbyggnadsförvaltningen med kontaktuppgifter.
- Lundaförslaget handlar om myndighetsutövning mot enskild eller om det pågår en rättstvist kring förslaget.
- Lundaförslaget bedöms strida mot gällande lagstiftning, kan härledas till enskilda personer eller är på annat sätt kränkande.
- Ett snarlikt Lundaförslag har lämnats och publicerats under de senaste 12 månaderna. Ett sådant Lundaförslag kan

lämnas igen efter att 12 månader har gått sedan det liknande förslaget lämnades.

- Lundaförslaget avser en omprövning av ett nyligen fattat beslut i en nämnd, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Ett sådant Lundaförslag kan lämnas igen 12 månader efter fattat beslut av en nämnd, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.
- Lundaförslaget handlar om personalfrågor eller kommunens interna organisation.
- Lundaförslaget berör en fråga som hanteras av till exempel riksdagen, en statlig eller regional myndighet eller ett statligt verk och ligger därför utanför kommunens ansvar.

Stötta och kommentera

När ett Lundaförslag har publicerats ligger det öppet under 60 dagar på webbsidan så att medborgare kan stötta och kommentera förslaget. Efter 60 dagar stängs förslaget och de förslag som har fått 100 stöttningar lämnas vidare för politisk beredning till nämnder, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige beroende på vilket område som förslaget berör. Statusen för förslag över 100 stöttningar ändras till "inväntar ställningstagande". Förslag som inte har fått 100 röster avslutas utan åtgärd, men kan fortfarande läsas på Lundaförslagets webbsida.

Stötta Lundaförslag

När förslaget är publicerat kan Lundabor läsa och stötta förslaget på Lundaförslagets webbsida. För att stötta ett förslag behöver vederbörande vara folkbokförd i Lund och ska lämna namn och adress. Om personen ifråga verkligen är folkbokförd i Lund är inget som kontrolleras per automatik utan görs enbart vid misstänkt röstfusk.

Kommentera Lundaförslag

Folkbokförda i Lund kan även kommentera förslag och på så sätt diskutera lämnade förslag med varandra. För att lämna en kommentar behöver man registrera sig. Medborgarcenter kontrollerar både kommentarens innehåll och om personen är folkbokförd i Lund innan kommentaren publiceras.

Bedömning

Processen för att stötta ett Lundaförslag fungerar överlag bra. Att förslaget är öppet för stöttningar under 60 dagar innebär att invånare har möjlighet att sprida sitt förslag till andra Lundabor. Flertalet kommuner har också öppet sina e-förslag under en 60-dagars period såsom Västerås, Linköping, Falkenberg, Gävle, med flera.

En förändring genomfördes under vintern 2017-2018 då Lundaförslaget blev utsatt för en så kallad robotattack och en programmerad dator överbelastade systemet med att lägga till miljontals röster på publicerade Lundaförslag. Det resulterade i att en

funktion (reCaptcha) installerades som förhindrar liknande attacker, samt att personer behöver registrera sig och lämna namn och adress för att stötta ett förslag.

Processen för att kommentera ett förslag fungerar bra. Kommentatorsfunktionens syfte är att vara en plattform där medborgare kan diskutera, utveckla och ifrågasätta lagda Lundaförslag vilket också sker. Tonen och innehållet i kommentarerna är också generellt god och följer gällande regelverk för Lundaförslaget. De kommentarer som inte har blivit publicerade beror på att personen inte har varit folkbokförd i Lund eller att kommentaren har varit kränkande.

Hantera, återkoppla och avsluta

Hantering steg 1

När ett förslag fått 100 stöttningar inom 60 dagar vidarebefordrar medborgcenter förslaget till kommunkontoret. I ärendet som översänds ska det framgå hur många röster förslaget har fått vilket ska redovisas för respektive nämnd. Statusen för förslaget på webbplatsen ändras till "inväntar ställningstagande".

Om ett Lundaförslag inte når 100 stöttningar inom 60 dagar ändras statusen på webbplatsen till "avslutat" och förslaget lämnas utan åtgärd.

Hantering steg 2

Kommunkontoret bedömer hur förslaget ska handläggas och sänder det vidare till berörd nämnd, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Kommunkontoret kontaktar också förslagslämnaren med besked om var och hur förslaget handläggs.

Handläggning

Tjänstepersonorganisationen handlägger förslaget till respektive nämnd, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Hantering steg 3

- Nämnden, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige beslutar att godkänna, besvara eller att avslå förslaget.
- Nämndsekreteraren vidarebefordrar beslutet till kommunkontoret när protokollet är justerat.
- Nämndsekreteraren meddelar förslagslämnaren skriftligt om beslutet. Detta görs senast inom 14 dagar efter att protokollet är justerat.
- Kommunkontoret vidarebefordrar beslutet till medborgarcenter.
- Medborgarcenter publicerar beslutet på Lundaförslagets webbplats tillsammans med ärendets/Lundaförslagets

handlingar. Status på ärendet ändras till "Godkänd", "Avslagen" eller "Besvarad".

Bedömning

Överlag fungerar hantering, återkoppling och avslutning av Lundaförslag bra. Dock har följande brister identifierats i hanteringsprocessen:

- Nämndernas handläggning av ett Lundaförslag och tiden tills att ett Lundaförslag tas upp i berörd nämnd är stundtals för lång. Ibland har förslagslämnaren till ett Lundaförslag fått vänta mellan 6 månader till ett år för att få ett svar. Det är inte acceptabelt och en gräns bör införas att ett Lundaförslag måste behandlas i en nämnd, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige inom 6 månader.

Vidare för att snabba på processen med handläggning och beslut av Lundaförslag, ska ett förslag redan lämnas till berörd nämnd, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige när det har uppnått 100 röster så att handläggningen kan påbörjas tidigare. Oavsett ska förslaget vara öppet för stöttning under 60 dagar. Antalet slutgiltiga stöttningar ett förslag har fått ska sedan bifogas till ärendet.

- Vid några tillfällen har det uppstått oklarheter hur nämnderna ska hantera ett Lundaförslag som berör flera nämnders verksamhetsområden. När ett Lundaförslag berör flera nämner bör nämnderna/förvaltningarna samverka i handläggningen av ärendet.
- Anser en nämnd att ett Lundaförslag är av principiell karaktär kan nämnden besluta att lämna förslaget vidare till kommunfullmäktige för beslut.

Uppföljning

Uppföljning av Lundaförslag som har behandlats i en nämnd, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige görs löpande genom att förslaget och nämndens beslut redovisas till kommunfullmäktige. Två gånger per år redovisas alla Lundaförslag som är under beredning av en nämnd till kommunfullmäktige i samband med uppföljning av motioner.

Bedömning

Överlag fungerar uppföljningen av Lundaförslagen bra. Dock för att kommunfullmäktige ska få en ännu aktuellare bild av Lundaförslagen ska alla inkomna Lundaförslag och nämndernas beslut av Lundaförslag redovisas vid varje sammanträde för kommunfullmäktig.

Sammanfattning

Utvärderingen visar att trots att Lundaförslaget inte har marknadsförts efter införandet i maj 2017 så tycks inlämnade Lundaförslag har etablerats på en nivå mellan 12-13 inlämnade förslag per månad vilket tyder på att kommuninvånarna känner till Lundaförslaget. Det innebär att Lundaförslaget uppfyller sitt syfte att vara en kanal för medborgarna att lämna idéer och förslag på utvecklingen av Lunds kommun.

Några problem har identifierats med Lundaförslagets process. Dock är den samlade bedömningen att om problemen åtgärdas enligt utvärderingens förslag ovan och om Lundaförslagets regelverk uppdateras för att åtgärda problemen, så bör Lundaförslaget permanentas som ett verktyg för Lunds kommuns invånare att kunna lämna idéer och förslag på kommunens utveckling. Samt också för att vara ett verktyg för förtroendevalda att få kännedom om vilka frågor som är angelägna för kommuninvånarna.